

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Vakcinācija pret gripu

Kā epidemioloģiskās uzraudzības dati liecina par tās svarīgumu

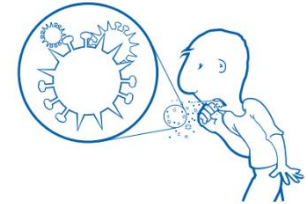
Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta direktors
Jurijs Perevoščikovs

2018. gada 4. oktobrī
Rīga

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Fakti par gripu

- Gripa izplatās ļoti strauji, jo:
  - inkubācijas periods ir īss
  - cilvēks ir infekciogs pirms viņam parādās slimības simptomi
  - daudz gadījumu ar vieglu netipisku klīnisko gaitu
  - imunitāte pret gripas vīrusiem un vakcīnām laika gaitā samazinās un katru sezonu liela iedzīvotāju daļa ir uzņēmīga pret gripu.
- Katru gadu ES / EEZ valstīs sezonālā gripa izraisa 4 līdz 50 miljonus simptomātisku gadījumu
- Katru gadu no gripas mirst 15 000 - 70 000 ES iedzīvotāju
- Kopējā ar gripu saistītā mirstība ir 13,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju gadā* (salīdzinājumam 2017. gadā Latvijā mirstība no AIDS – 4,1/100 000)
- Neraugoties uz bieži vien īsu epidēmijas ilgumu, ikgadējais gripas izraisītais slogs ekonomisku un sociālo sfēru ir ievērojams

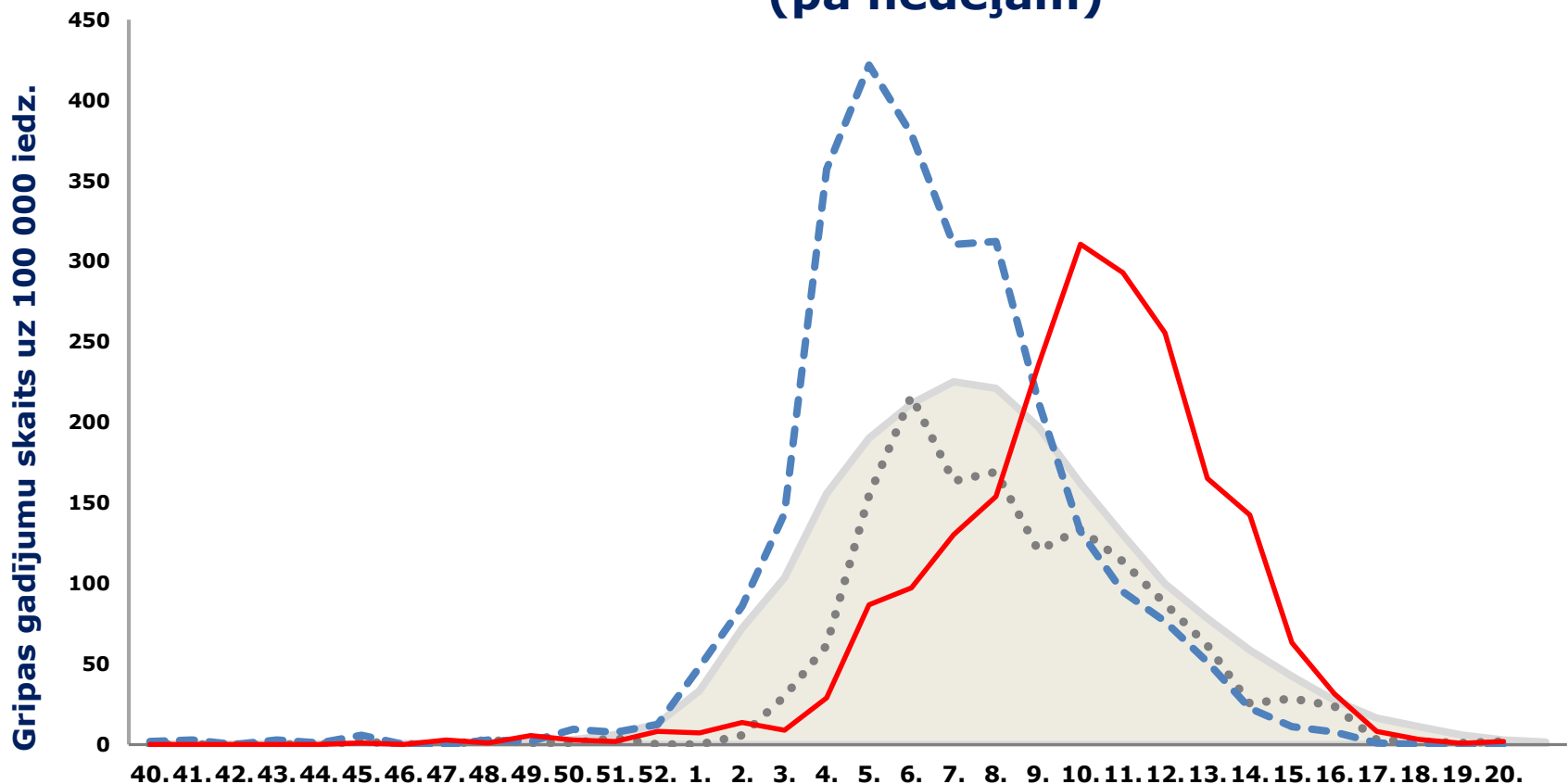
*ECDC dati: <https://ecdc.europa.eu/en/seasonal-influenza/facts/factsheet>

Gripas epidēmijas pagaidām nav novēršamas

Slimību profilakses un kontroles centrs

Gripas epidēmijas intensitāte iepriekšējās sezonās (pa nedēļām)

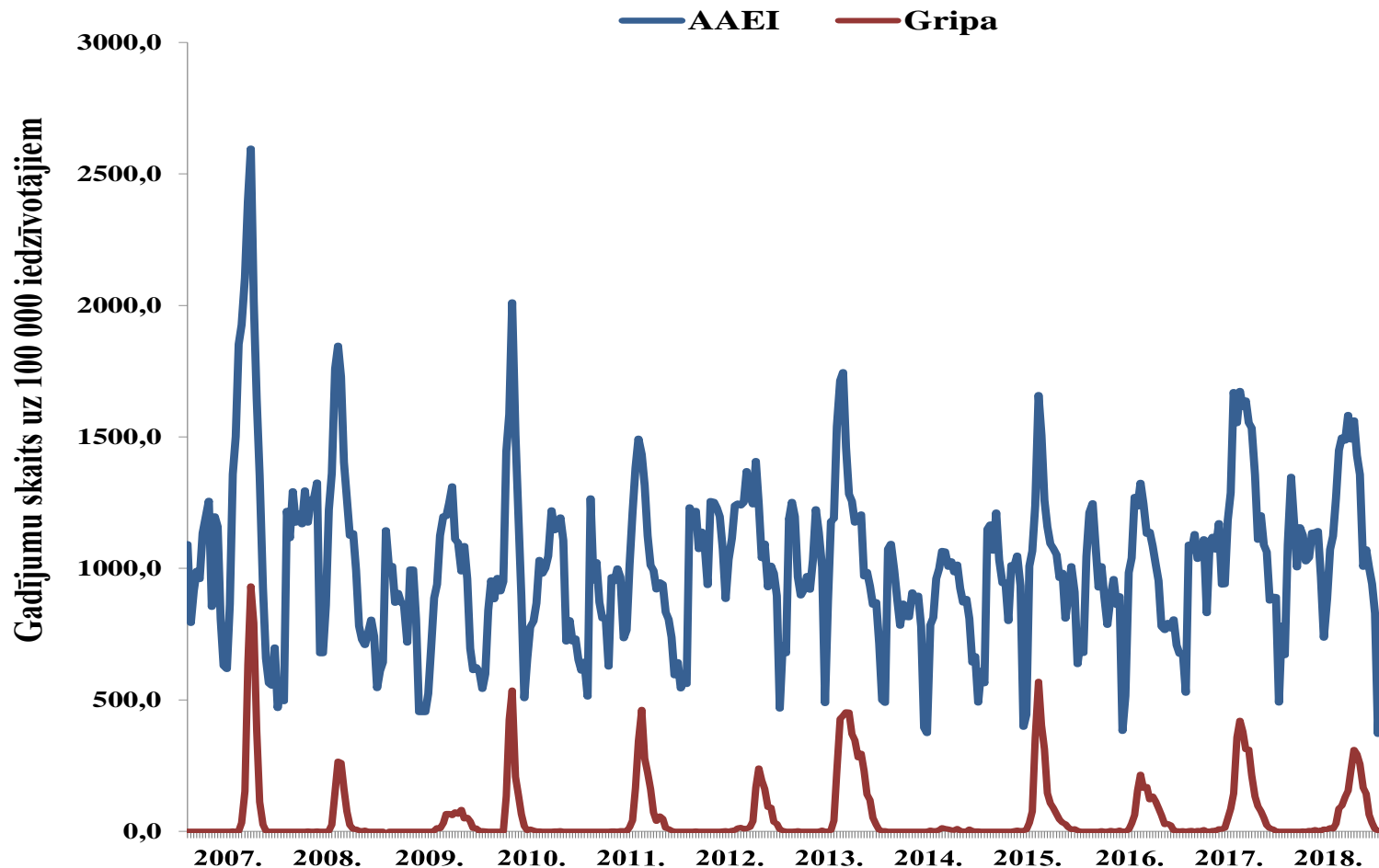
••••• 2015.-2016. gada sezona   - - - 2016.-2017. gada sezona   — 2017.-2018. gada sezona
■ Vidējā saslimstība (slidošā likne ar intervālu 7 nedēļas pēdējo 5 sezonu laikā)

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Gripa izplatīta daudz plašāk, nekā liecina statistikas dati

Gripas un akūtu augšējo elpceļu infekciju monitorings

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Gripas epidēmijas ilgumu un intensitāti pagaidām nav iespējams efektīvi kontrolēt

Gripas epidēmiskā izplatība pēdējo sezonu laikā

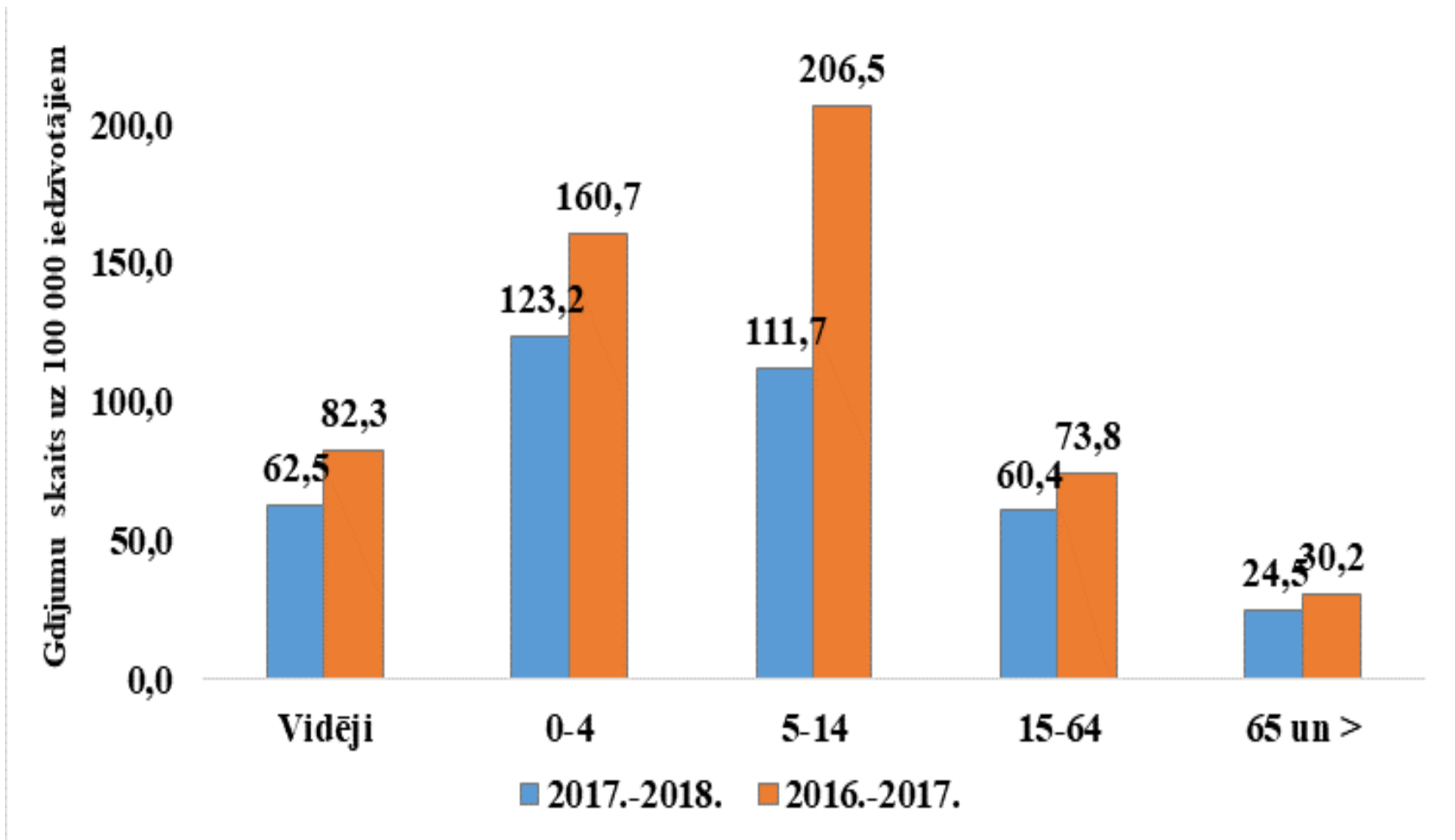
Sezona	Nedēļas, kad gripas intensitāte vidēji pārsniedza 100 gadījumus uz 100 000 iedz.	Nedēļa, kad noteikta maksimālā intensitāte	Maksimālais gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem
2017.–2018.	7.–14.	10.	310,6
2016.–2017.	3.–10.	5.	421,9
2015.–2016.	4.–10.	5.	216,3
2014.–2015.	4.–9.	5.	569,5
2013.–2014.	–	7.	12,8
2012.–2013.	4.–15.	5.–8.	428,1–454,1
2011.–2012.	10.–13.	11.	240,3
2010.–2011.	3.–8.	5.	463,6
2009.–2010.	46.–50.	48.	537,2

Slimību profilakses un
kontrols centrs

Gripa skar cilvēkus jebkurā vecumā

Saslimstība ar gripu atsevišķās vecuma grupās pa nedēļām

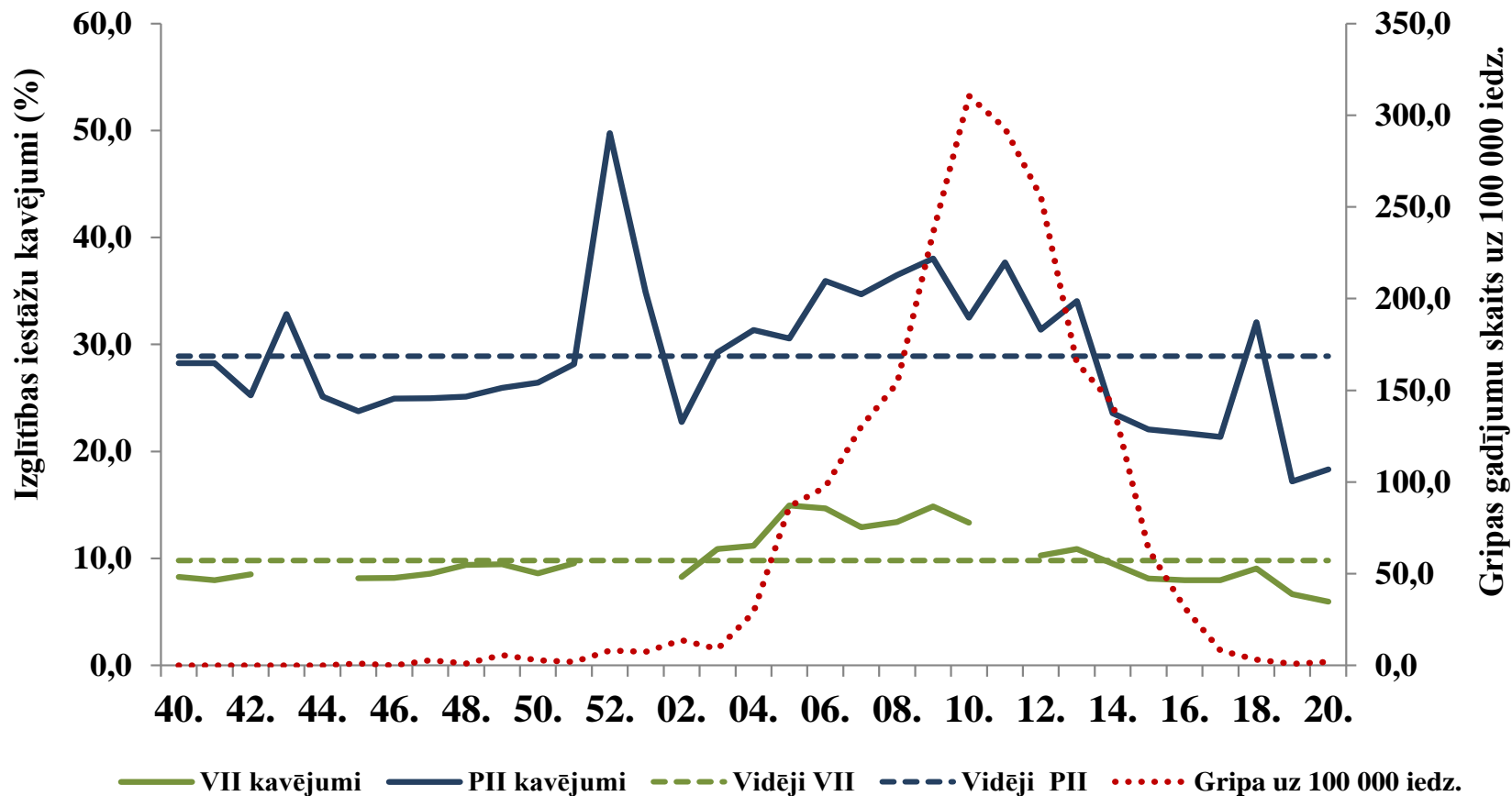

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Gripa negatīvi ietekmē mācību procesu, izraisa darba kavējumus

Izglītības iestāžu apmeklējums

Slimību profilakses un
kontroles centrs

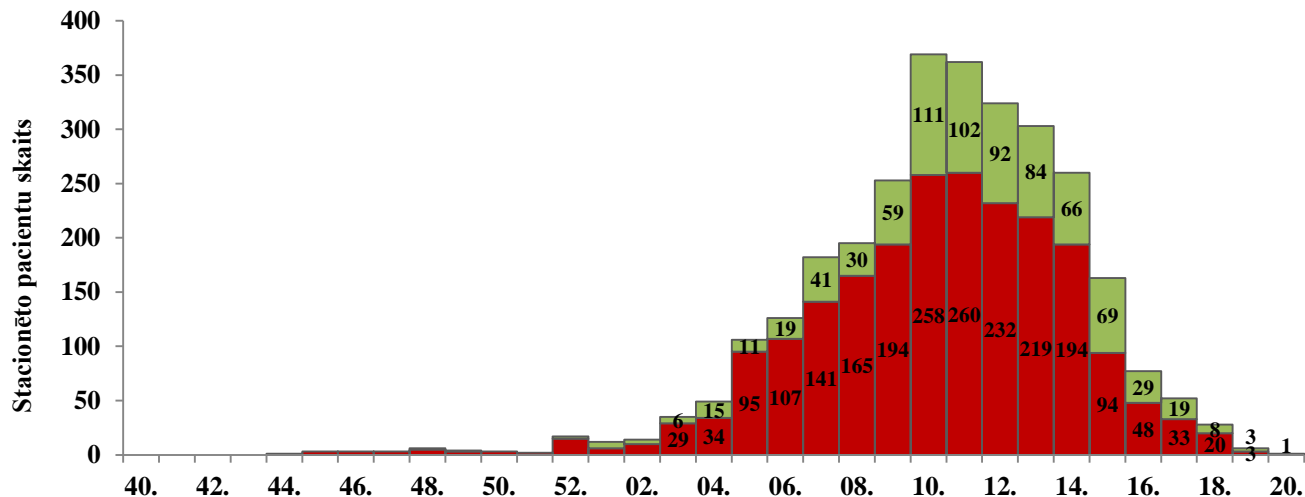
Gripa ir smagāka, nekā mēdz uzskatīt

Ar gripu saistītas hospitalizācijas (pa nedēļām)

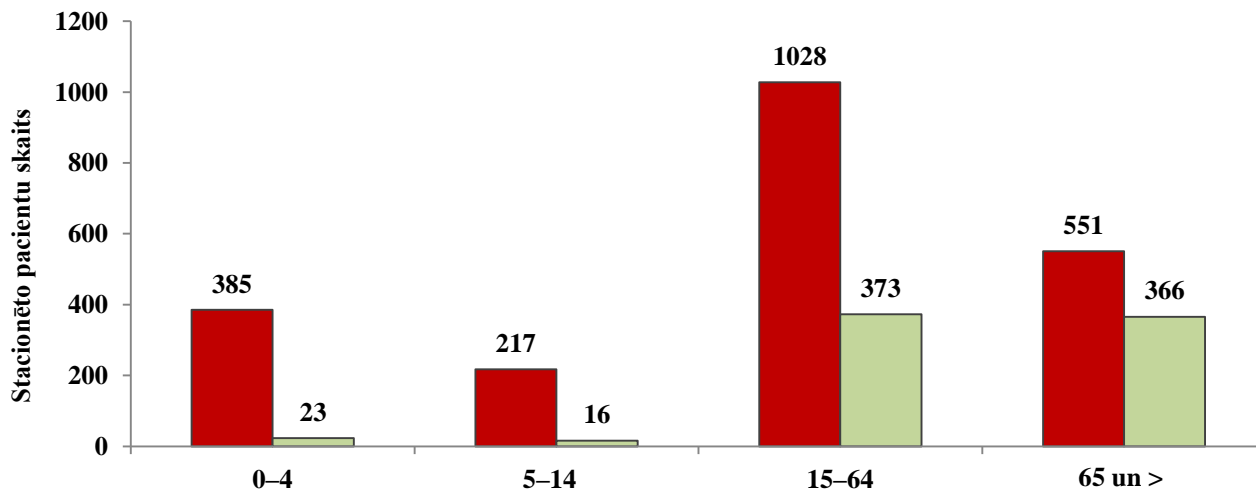
2017.-2018. gada
sezona

Gripa – 2181

Gripas izraisītā
pneimoniya - 778

Pēc vecuma grupām

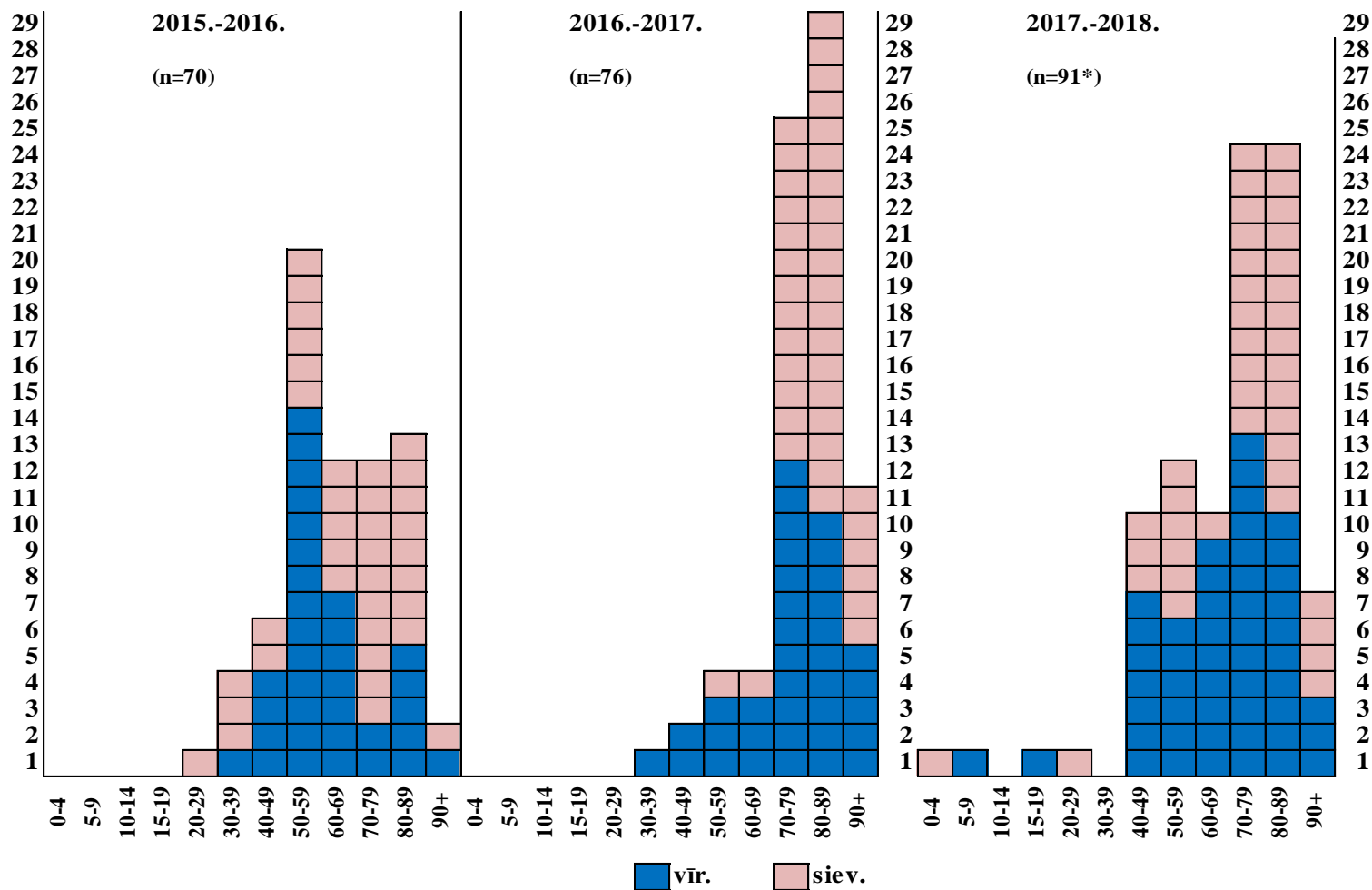

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Ar gripu saistītie letālie gadījumi (pēc dzimuma un pa vecuma grupām)

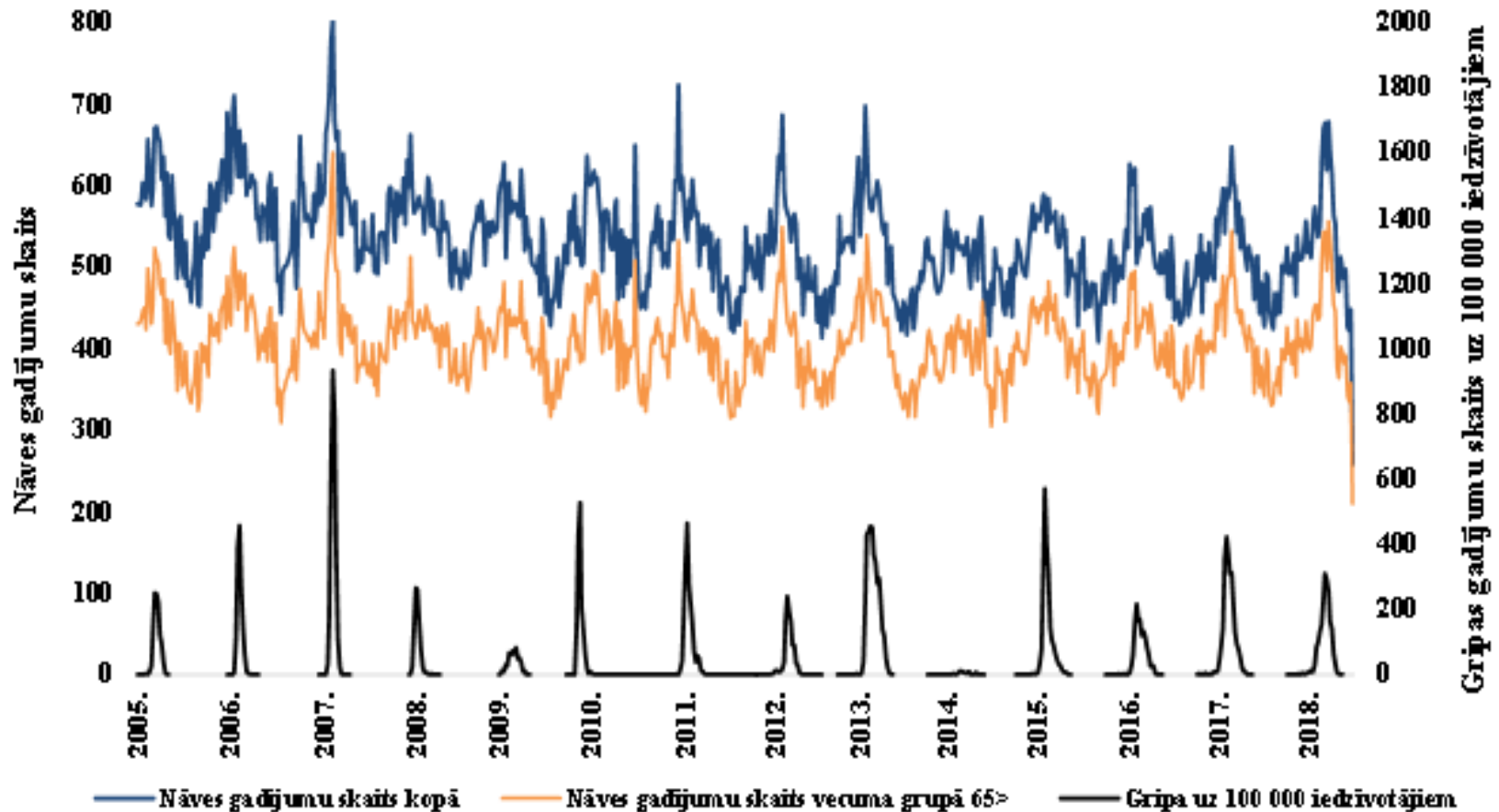

*Informācija papildināta, izmantojot Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzē reģistrētos gadījumus

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Kopējā mirstība* un saslimstība ar gripu pa nedēļām

*izņemot ārējos cēloņus

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Letālo gadījumu riska faktori 2017.- 2018. gada sezonā

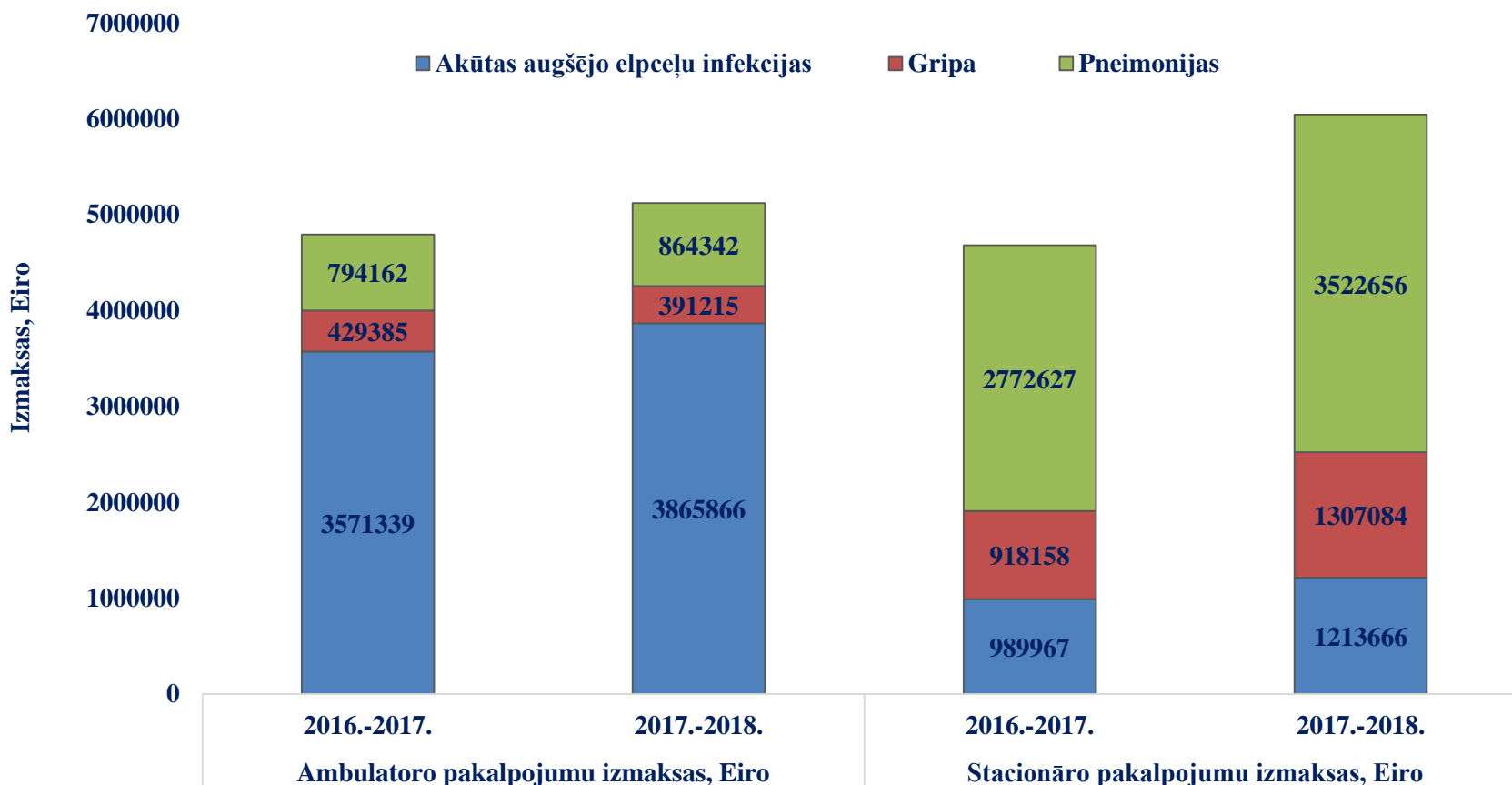
- Gandrīz visiem mirušajiem bija viena vai vairākas hroniskas slimības.
- Biežāk noteiktas hroniskas saslimšanas:
  - asinsrites saslimšanas (71% gadījumu),
  - centrālās nervu sistēmas saslimšanas (36%),
  - nieru saslimšanas (28%),
  - adipozitāte (21%),
  - hroniskas elpceļu saslimšanas (18%),
  - cukura diabēts (18%),
  - aknu saslimšanas (8%) un
  - onkoloģiskas saslimšanas (7%).
- Vismaz 16 gadījumos inficēšanās ar gripu notikusi pacientiem ārstējoties stacionārā ārstniecības iestādē.

Slimību profilakses un
kontrols centrs

Gripa izmaksā dārgi

Ambulatoro un stacionāro ārstniecības pakalpojumu izmaksas 2016.–2017. un 2017.–2018. gada sezonā*

* Nacionālā veselības dienesta dati

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Vakcīnas pasargā pret dažiem gripas vīrusu celmiem

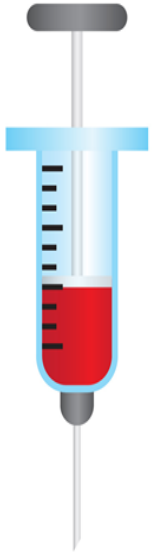
PVO rekomendējamais gripas vakcīnas sastāvs 2018.– 2019. gada sezonai Ziemeļu puslodei

Ziemeļu puslodē PVO iesaka iekļaut vakcīnā šādus
komponentus:

- ***A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs;***
- ***A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-līdzīgs;****
- ***B/Colorado/06/2017- līdzīgs (B/Victoria/2/87 līnija)****

Četru-komponentu vakcīnā ieteicams papildus iekļaut *B tipa* :

- ***B/Phuket/3073/2013-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 līnija).***

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Standarta infekcijas slimību profilakses pasākumi nav specifiski

Gripas profilakse

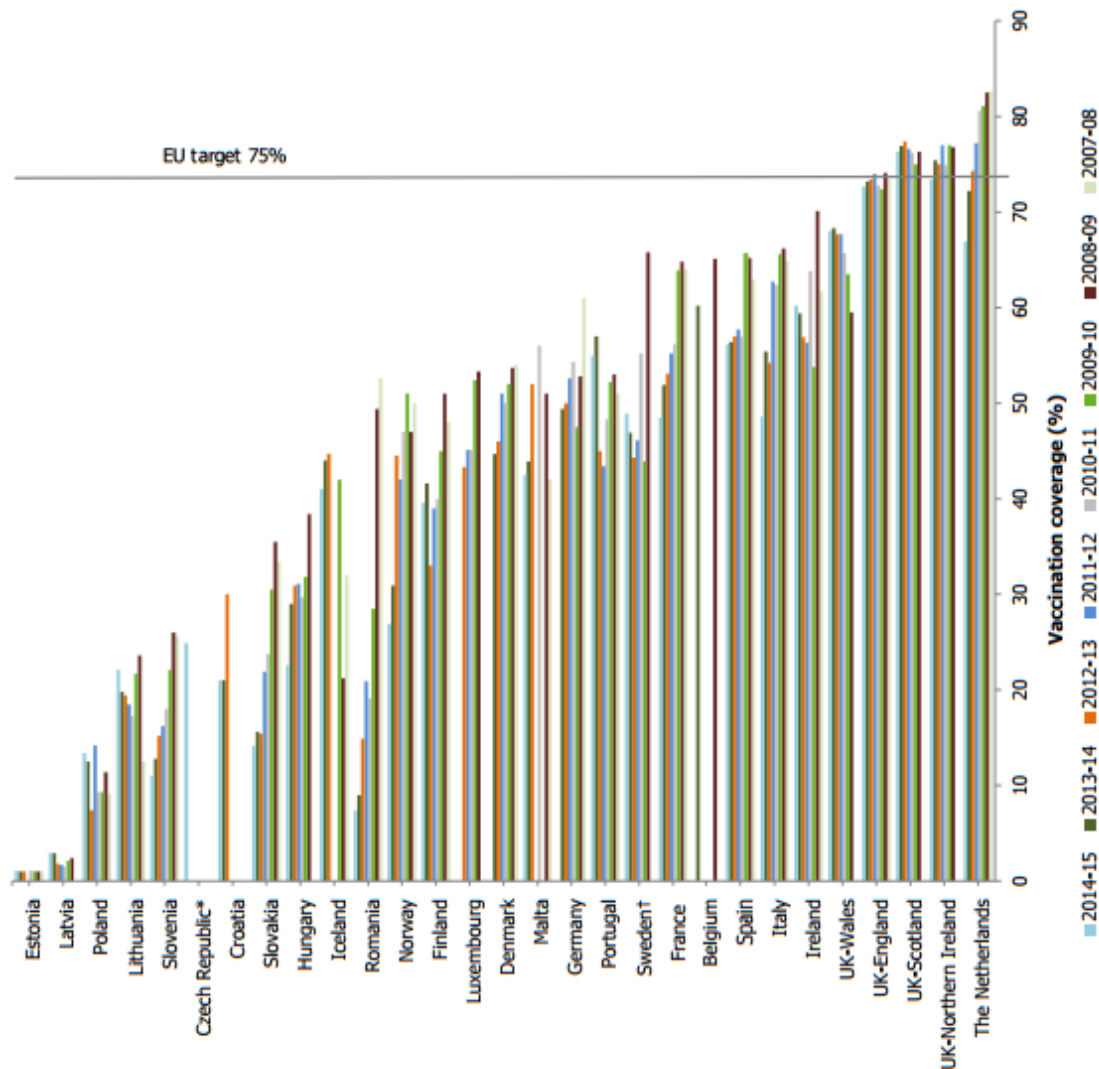
- **Personiskie aizsardzības pasākumi**
  - Regulāra roku mazgāšana (ne mazāk par 40-60 sekundēm) ar atbilstošu roku žāvēšanu vai roku dezinfekcija
  - Laba elpošanas higiēna
  - Agrīna pašizolācija
  - Izvairīšanās no tuva kontakta ar slimiem cilvēkiem
  - Izvairieties pieskarties ar rokām acīm, degunam vai mutei
  - Ķirurģiskās maskas, kuras nēsā slimi cilvēki, var samazināt infekcijas izplatīšanos tuvu kontaktu starpā

**Sezonālā vakcinācija pret gripu ir specifiska gripas
profilakse**

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Senioru vakcinācija pret gripu ES/EEZ valstīs 2007./08.g. – 2014./15.g. sezonā

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Vakcinācija pret gripu* ar valsts kompensējamo vakcīnu

Vecuma grupas	2009.–2010.	2010.–2011.	2011.–2012.	2012.–2013.	2013.–2014.	2014.–2015.	2015.–2016.	2016.–2017.	2017.–2018.
6–23 mēn.	39	28	49	34	69	87	51	363	606
2–17 gadi	147	133	172	166	374	422	324	851	1 461
18–64 gadi	1 872	1 739	1 822	1 990	3 735	3 614	2 720	5 716	9 672
65 un >	8 108	6 016	6 443	7 018	11 144	11 139	9 220	16 609	27 150
Kopā	10 166	7 916	8 486	9 208	15 322	15 262	12 315	23 539	38 889

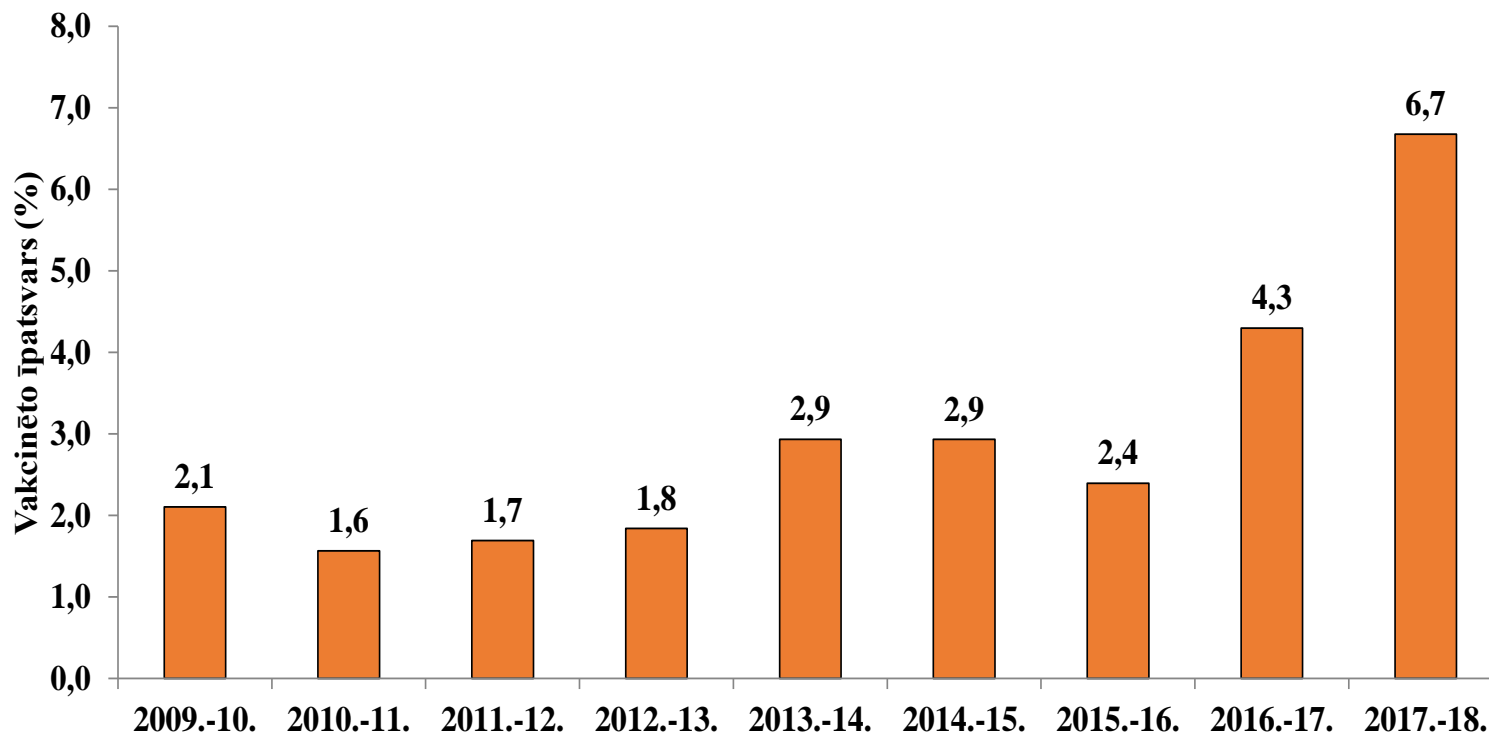
* Nacionālā veselības dienesta dati

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Vakcinācija pret gripu* pieaugušajiem Latvijā (vecuma grupā 65+)

*valsts kompensējamā vakcīna, Nacionālā veselības dienesta dati

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Paldies par uzmanību!

Epidemioloģijas biļeteni par gripas un AAEI monitoringu un aktuāla informācija
<https://www.spkc.gov.lv/lv/statistika-un-petijumi/infekcijas-slimibas/epidemiologijas-biletenu1/gripa-un-aaei>